

Zpráva z mapování klimatu 2026

Základní škola Zeiberlichova 49, Brno

Ve druhém pololetí školního roku 2025/26 probíhalo orientační mapování klimatu škol na městské části Brno-sever, kterého se na jednotlivých školách zúčastnili žáci od 4. třídy, jejich zákonní zástupci a pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Průzkum probíhal formou anonymních dotazníků, které se zaměřovaly na různé aspekty klimatu školy, jako je prostředí a zázemí, kolektiv, vztahy a komunikace, motivace a seberealizace, průběh a podmínky výuky, bezpečí, podpora a spokojenost.

Každé z oslovených skupin byl administrován samostatný dotazník se srovnatelně zaměřenými, ale specificky formulovanými položkami (tak, aby byly pro každou skupinu relevantní a srozumitelné). Většina položek každé z variant dotazníku umožňuje vyjádření na škálách a tedy i zobrazení formou grafů, jejichž uspořádání zachycuje počty a procentuální rozložení odpovědí. Barevné zpracování má umožnit dobrou intuitivní orientaci: zelená barva znamená souhlas či spokojenost, modrá neutrální odpověď, oranžová a červená nesouhlas nebo nespokojenost (pozor pouze na položky, kde souhlas znamená negativní odpověď – např. u položky „Někoho ve škole se bojím“ je souhlas rovněž vyjádřen zelenou barvou). Grafy pro všechny položky a pro každou skupinu zvlášť jsou součástí samostatných souborů, poskytnutých školám i zřizovateli jako podklad k validizaci a konzultacím výsledků.

Další součástí dotazníků byly otevřené otázky, umožňující připojit konkrétnější komentáře, informace, co respondenti na škole oceňují, i náměty na to, co a jak naopak změnit nebo zlepšit. Výčty těchto odpovědí jsou rovněž součástí výsledkových souborů. Přehled výpovědí souží především samotné škole jako zdroj námětů pro další práci a komunikaci.

Formě anonymní ankety vždy odpovídá orientační povaha výsledků. Při interpretaci je potřeba brát v potaz také míru návratnosti dotazníků – vzhledem ke způsobu administrace dotazníků byla návratnost zpravidla nejvyšší u žáků, očekávané počty zákonných zástupců jsou odhadovány, matriční údaje o počtech zaměstnanců se v době šetření mohly lišit od skutečného stavu.

Na ZŠ Zeiberlichova činila návratnost dotazníků od žáků 87 %, od rodičů je pracovní odhad návratnosti téměř 60 %, pedagogických pracovníků se zúčastnilo 10, asistentky a vychovatelky 4 (80 %), dotazník pro provozní zaměstnance vyplnilo 7 osob (100 %). Celkově i v rámci souboru oslovených škol byla návratnost u všech sledovaných skupin vysoká.

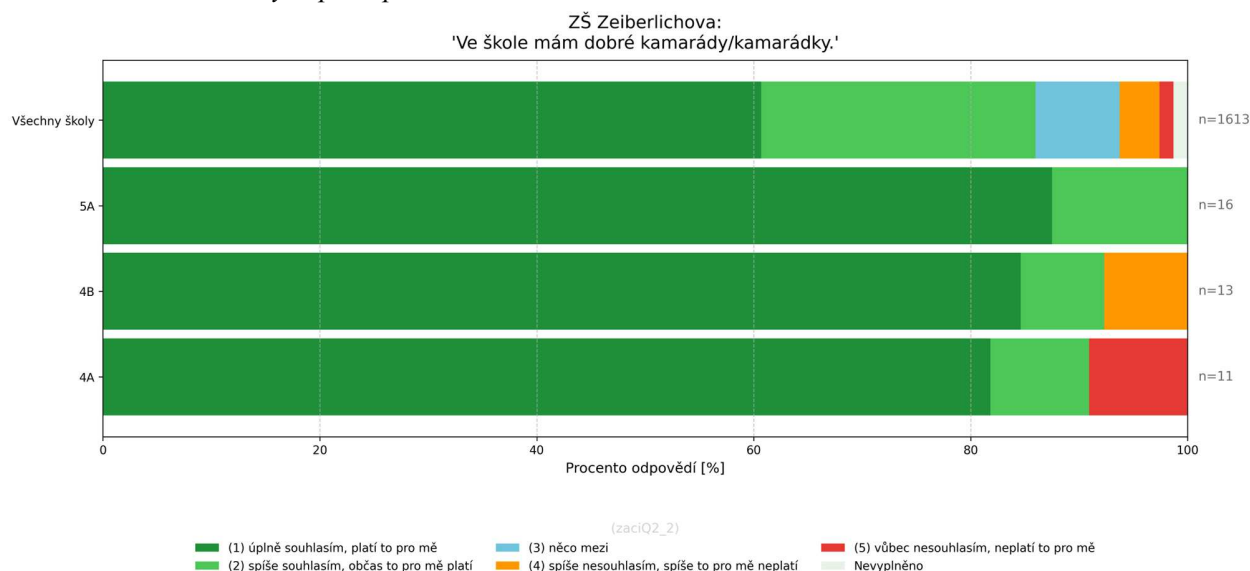
Výsledková část

Žáci

V prvních třech ročnících základní školy nepředpokládáme, že anketa formou dotazníkového šetření by byla přiměřená schopnostem cílové skupiny. Dotazníky byly proto administrovány až žákům 4. a 5. ročníku. Otázky jsou také formulovány častěji jako projektivní – ptají se na pocit, nikoli na realitu. Výsledky je proto třeba číst v kontextu sdělení ostatních skupin oslovených.

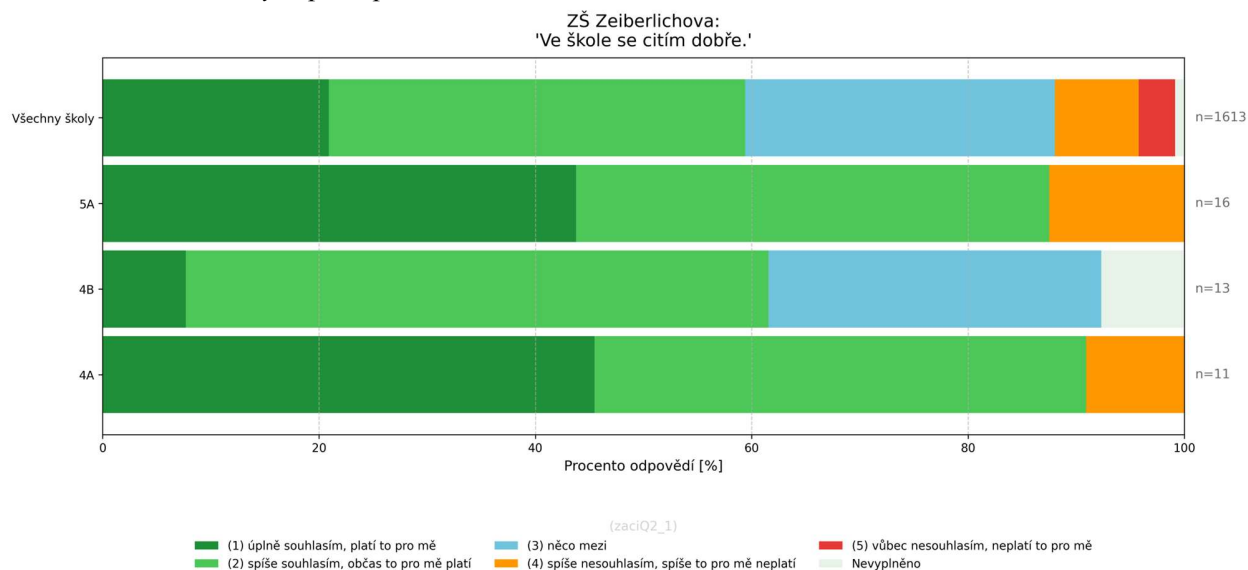
Výpovědi žáků 4. a 5. ročníku na ZŠ Zeiberlichova ve většině sledovaných ukazatelů vyznívají pozitivněji, než je průměr všech oslovených škol, výsledky v zásadě odpovídají obrazu „školy s rodinnou atmosférou“. Shoda panuje na hodnocení kolektivu – ve většině tříd uvádí více než 80 % žáků, že rozhodně mají ve škole dobré kamarády, žáci také převážně uvádějí, že si dovedou vzájemně pomáhat. Poměrně významné části z nich ale vadí konflikty s některými spolužáky, vyrušování a hluk. Žáci se také shodují v tom, že ve škole se cítí převážně bezpečně, a až na výjimky uvádějí, že rozumí pravidlům.

Obr. 1: Ukázka výstupu odpovědí žáků

U některých otázek jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými třídami: celkově se ve škole cítí dobře něco mezi 60 % a 90 % žáků, v jedné ze tříd jsou ale v menšině odpovědi „rozhodně ano“; rozdíly jsou patrné také v porozumění pravidlům, v obavách projevit se, v tom, jestli žáci vnímají hodnocení jako spravedlivé, v pocitech užitečnosti a zábavnosti učiva nebo v tom, zda žáci vědí, na koho z dospělých se obracet v případě potíží. Žáci spíše pozitivně hodnotí prostředí školy, méně jednoznačné jsou odpovědi ve vztahu ke školní družině, kroužkům nebo ke školní jídelně. Spíše zřídka uvádějí, že by měli dostatek pobytu venku. Ohledně školní jídelny žáci poměrně pozitivně hodnotí prostředí a ve srovnání s průměrem všech škol i to, zda jim jídlo chutná.

Obr. 2 Ukázka výstupu odpovědí žáků

Z úhlu pohledu žáků se škola jeví jako bezpečná, se základní pozitivní atmosférou, v průměru přiměřeně náročnou výukou a dobrými vztahy jak v kolektivu žáků, tak mezi žáky a pedagogickými a nepedagogickými zaměstnanci školy. Vždy je potřeba věnovat pozornost žákům, kteří tento pohled z různých důvodů nesdílejí: ve škole nemají kamarády, pociťují konflikty s konkrétními vyučujícími, nedovedou nebo nemohou rozvinout vztah k výuce, stejně jako rozdílům v pohledu na školu u žáků jednotlivých tříd. Ve vzkazech škole se opakují témata pobytu venku (od školních akcí, jako jsou školy v přírodě nebo exkurze, po běžné využívání venkovních prostor školy), vztahů mezi žáky a dospělými zaměstnanci školy (žáci jak explicitně docenují přístup některých vyučujících, ale místy poukazují i na komunikační epizody a vztahy, které jsou jim nepřijemné). Některé limity jsou jen obtížně překonatelné v krátkodobé perspektivě – např. ty, které jsou dány kapacitou a umístěním školy. K řešení jiných může přispět významně převažující atmosféra důvěry, bezpečí a podpory.

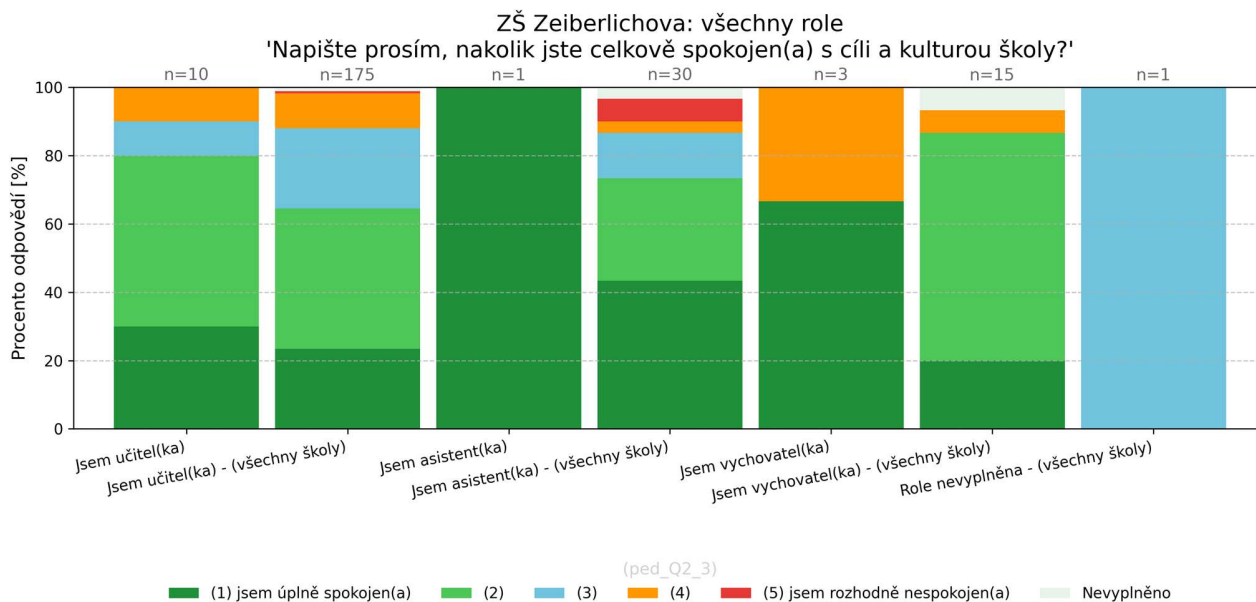
Pedagogičtí pracovníci

Mezi pedagogickými pracovníci (tj., učitelky, asistentka a vychovatelky) převažuje pocit, že je práce ve škole naplňuje, výsledky rámcově odpovídají průměru všech sledovaných škol (resp., jsou mírně pozitivnější; jedna výjimka se týká školní družiny), s výjimkami převažuje také spokojenost s cíli a kulturou školy. Nižší spokojenost s atmosférou školy může odrážet právě rozpory v pedagogickém sboru (i dílčí tenze mezi jednotlivci může zvláště v menším kolektivu ovlivnit atmosféru jako celek). Všechny skupiny také vyjadřují častěji spokojenost s podporou od vedení školy, než s podporou v rámci pedagogického sboru. Je potřeba uvést, že ke změně vedení došlo před necelým rokem a právě práce se vztahy v pedagogickém sboru jsou jednou z priorit nové ředitelky. Převažuje spokojenost se spoluprací učitelek a asistentek, s podporou od školního poradenského pracoviště i s s podporou od školských poradenských zařízení.

Pedagožky jsou rovněž většinou spokojeny s budovou školy i s vybavením učeben, méně ale se zázemím pro pedagogy. Vychovatelky projevují nespokojenost s prostorami pro družinu a všechny

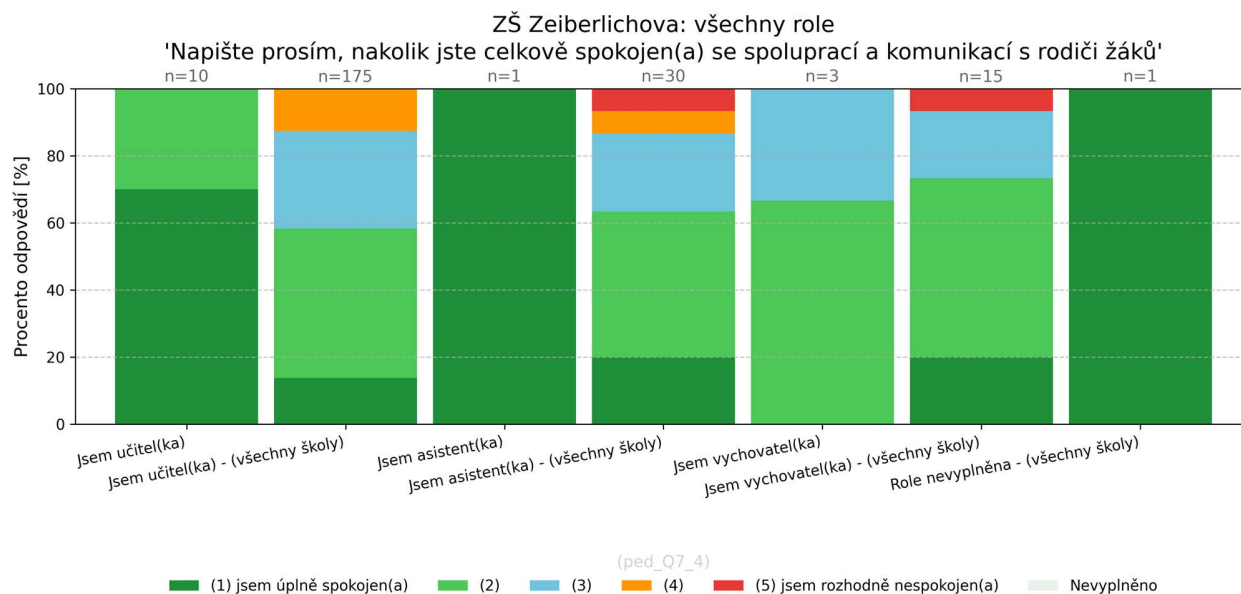
skupiny vnímají rezervy v prostorách pro pobyt venku. Vzhledem k umístění školy a sdílení vnitřních prostor školou a družinou je tento stav pochopitelný a v krátkodobé perspektivě obtížně řešitelný z úrovně školy.

Obr. 3 Ukázka výstupu odpovědí pedagogů

V oblasti komunikace a spolupráce s rodiči vyznívají výsledky učitelek velmi znatelně pozitivněji než v průměru ostatních škol; komunitní charakter školy a otevřenost vůči rodičům patří k přednostem, které se podle vyjádření vedení systematicky rozvíjejí.

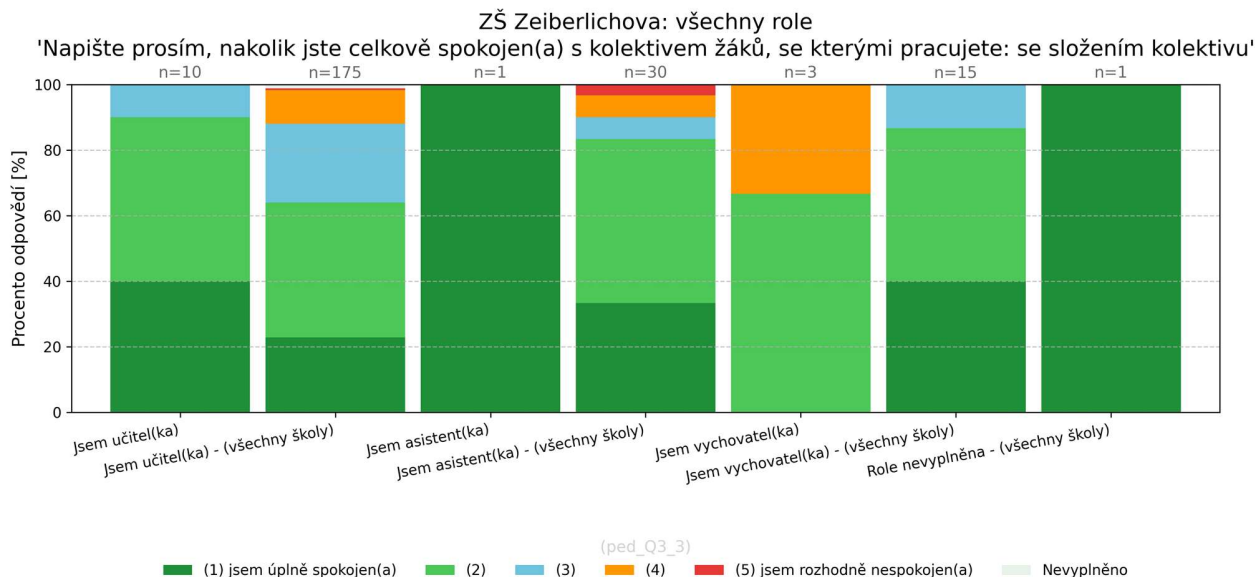
Obr. 4 Ukázka výstupu odpovědí pedagogů

Rozložení odpovědí přibližně odpovídá průměru ostatních škol i v otázkách možností dalšího profesního rozvoje a vzdělávání (nižší je u vychovatelek). S početností a složením tříd i se vztahy v kolektivu žáků jsou spokojenější učitelky než vychovatelky.

Naopak v průměru méně spokojené jsou všechny skupiny pedagožek s odměnou za svou práci a s work-life balance.

Obr. 5 Ukázka výstupu odpovědí pedagogů

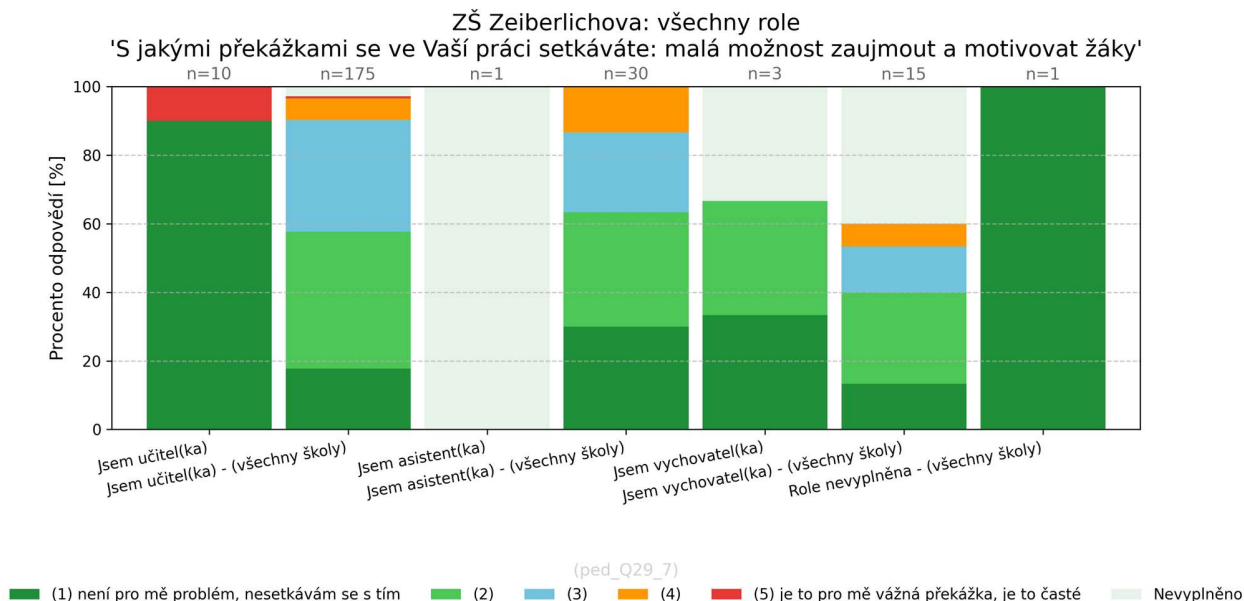

Také v oblasti práce se žáky vyjádřila většina pedagožek přesvědčení o své schopnosti vytvářet příznivou atmosféru a udržovat dobré vztahy se žáky, předávat dostatek znalostí, mít respekt žáků, řešit problémy, k nimž ve třídě dochází, motivovat žáky a podporovat žáky s potřebou podpory, ale do značné míry i pomáhat žákům v případě osobních problémů. Úplná shoda panuje ohledně schopnosti udržet bezpečné prostředí. Relativně menší (ale stále nadprůměrnou) míru jistoty projevily pedagožky v souvislosti s podporou nadaných žáků, s prací se zájmy žáků, s prevencí školního neúspěchu a s koordinací své práce s kolegy.

Většina pedagožek uvádí, že se u žáků nesetkávají nebo spíše nesetkávají s nedostatkem motivace, zájmu nebo nadání, se slabým rodinným zázemím žáků, se slabou podporou ve pedagogickém sboru nebo ze strany vedení školy, mezi relativně častěji zmiňované potíže patří nedostatek času, náročná komunikace nebo nedostatečné zázemí a vybavení školy. S výjimkou tohoto zázemí ale výsledky vyznívají pozitivněji, než je v průměru obvyklé na dalších školách a o problémech referují spíše jednotlivci.

Poměrně sporadicky využívaly pedagožky možnost volných výpovědí; mezi svými pedagogickými úspěchy dobré vztahy se žáky, dobrou komunikaci a motivovanost žáků, náměty se týkají vícekrát vybavení školy a v jednom případě koncepce, komunikace v rámci sboru a způsobu řešení problémů.

Obr. 6: Ukázka výstupu – odpovědi pedagogických pracovníků

Pro perspektivu pedagogických zaměstnankyň školy je charakteristické, že ve většině sledovaných ukazatelů jsou výsledky v průměru pozitivnější, než je průměr sledovaných škol. To odpovídá charakteru školy – neúplná ZŠ v klidné a atraktivní lokalitě, kde je škola jedním z přirozených komunitních center a vztahy nejsou anonymní. Převažuje spokojenost s důležitými aspekty práce s dětmi na prvním stupni i s komunikací s rodiči i v pedagogickém sboru a identifikace s cíli a kulturou školy. Existují však nepřehlédnutelné rozdíly mezi skupinami pedagožek (např. učitelky se jeví jako spokojenější a vnímají se jako úspěšnější než vychovatelky) i mezi jednotlivci ve sboru (např. neexistuje úplná shoda na hodnocení srovnatelných podmínek, jako je způsob řešení problémů, povaha kolektivu žáků apod.). Vztahy v pedagogickém sboru a posilování sdílené vize kultury školy se jeví jako důležitá témata i pro nové vedení školy. Z pohledu pedagožek je náročnější i oblast materiálních podmínek – kromě odměny za odvedenou práci jsou to především limity, dané kapacitou školní budovy a jejím umístěním.

Nepedagogičtí pracovníci

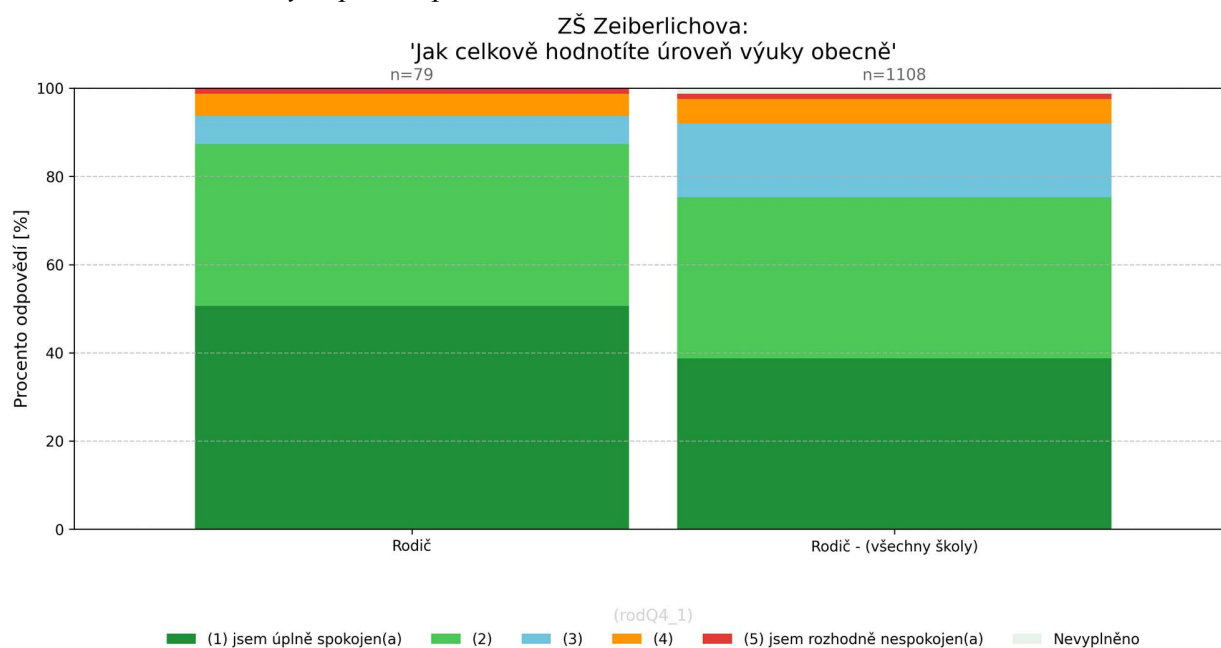
U nepedagogických pracovníků ZŠ Zeiberlichova vyznívají výsledky podobně jako u pedagogických zaměstnanců – nezdírká se jeví jako spokojenější, než je tomu v průměru ve všech školách v souboru (komunikace s učiteli a asistenty, vztahy se žáky, komunikace s rodiči), výhrady se týkají materiálního zázemí školy (vybavení pro vlastní práci, školní jídelna) a odměňování. Převažuje spokojenost s podporou vedení školy, s řešením problémů i s možností udržet rovnováhu mezi profesním a osobním životem. Nejednoznačné jsou výsledky ve vztahu k možnostem dalšího rozvoje a vzdělávání a určitá opatrnost je zřejmá při hodnocení vztahů v kolektivu zaměstnanců.

Rodiče a zákonní zástupci žáků

S budovou školy je plně spokojena téměř polovina respondentů, alespoň částečně tři čtvrtiny; podstatně nižší je spokojenost s okolím školy (podobně a zřejmě i ze stejných důvodů, jako je tomu u žáků i zaměstnanců školy). S úrovní stravování jsou spokojeny nebo spíše spokojeny přibližně dvě třetiny zúčastněných rodičů, což je o něco více než v průměru všech škol. Podobně je tomu s nabídkou mimoškolních aktivit a dalších akcí školy.

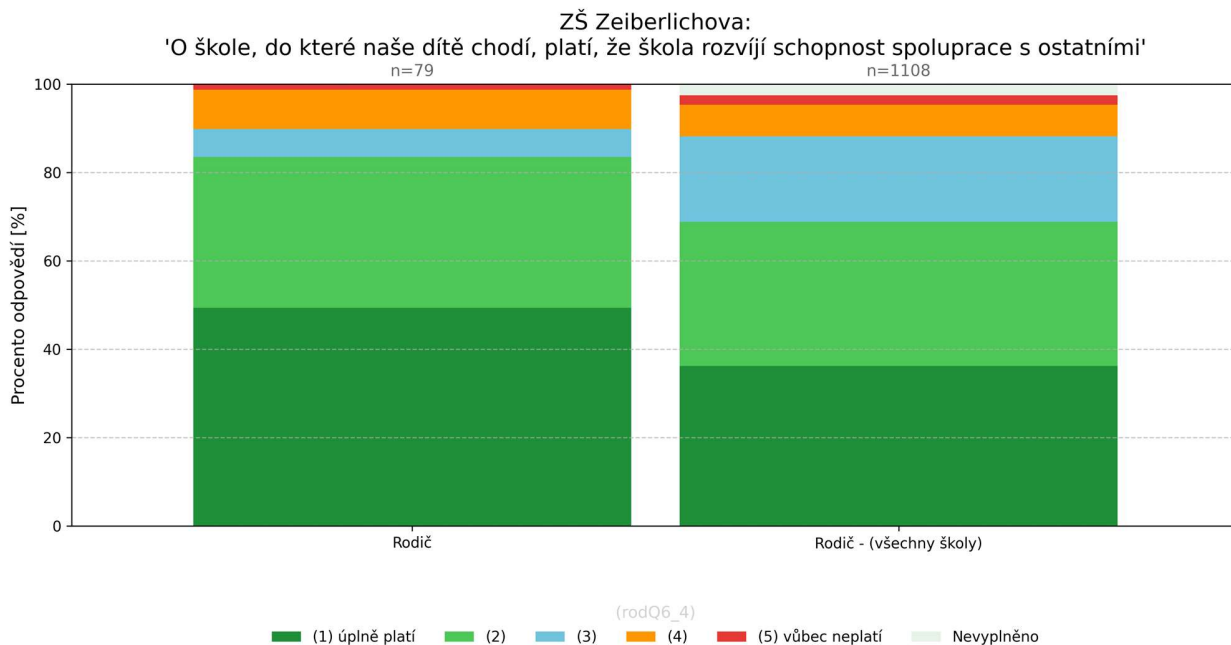
S úrovní výuky je plně spokojena polovina rodičů, alespoň částečně spokojeno je téměř 90 %. Na žádost ředitelky školy byly zařazeny otázky na spokojenost s výukou vybraných základních předmětů. Nejčastěji jsou rodiče spokojeni s výukou českého jazyka (plně spokojeno více než 2/3 respondentů oproti 1/3 na všech školách), vyjádření nespokojenosti jsou ojedinělá. Také s výukou matematiky je zcela spokojeno více než 60 % respondentů, nespokojeno přibližně 5 %. Relativně nejvíce výhrad zaznělo k výuce angličtiny (téměř ¼ respondentů), i zde je však spokojeno nebo spíše spokojeno 60 % respondentů, což převyšuje průměr všech škol. Více než 80 % rodičů je také spokojeno (a méně než 10 % nespokojeno) s výchovnou prací školy. Přestože mírně převažují pozitivní odpovědi, poněkud více rodičů, než odpovídá průměru všech škol, vyjádřilo nespokojenost se školní družinou.

Obr. 7: Ukázka výstupu – odpovědi rodičů

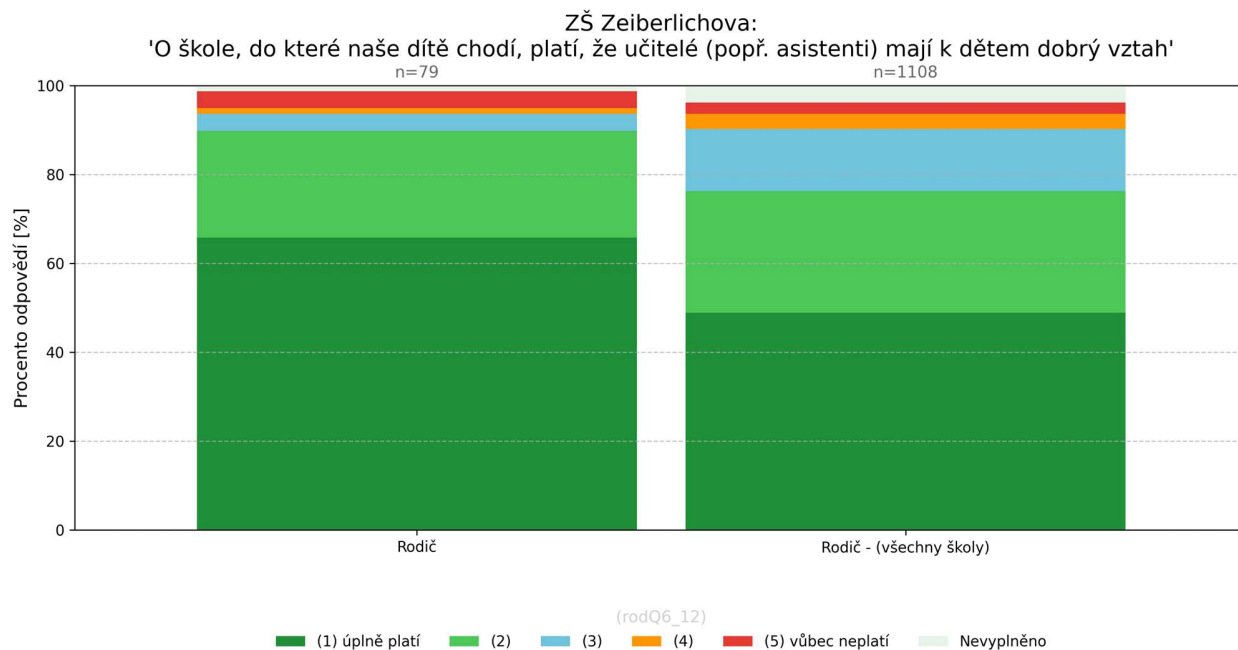
Hodnocení konkrétních oblastí působení školy se ve všech aspektech pohybovalo nad průměrem všech škol, názory na jednotlivé oblasti byly ale diferencované. Nejvíce rodičů je přesvědčeno o schopnosti školy pracovat s pravidly, podporovat spolupráci mezi žáky, rozvíjet schopnosti žáků a zajistit bezpečné prostředí (přibližně 85 % rodičů), přibližně tři čtvrtiny rodičů oceňují schopnost školy rozvíjet smysl pro spravedlnost a hodnoty a podporovat žáky s potřebou podpory, kolem dvou třetin rodičů pak rozvoj schopnosti práce s informacemi, samostatného kritického myšlení a rozvoj motivace a zájmů dětí. Podobně pohlíží na úspěšnost své práce v jednotlivých oblastech i pedagožky.

Obr. 8: Ukázka výstupu – odpovědi rodičů

Shodně téměř 80 % rodičů projevilo plnou nebo částečnou spokojenost se vztahy mezi pedagogy (učitelkami, asistentkami) a žáky i mezi žáky vzájemně. Se vztahy mezi žáky je přitom plně spokojeno o něco méně respondentů a také zde se objevují i projevy nespokojenosti. Více než 60 % respondentů je plně spokojeno (a téměř 90 % alespoň spíše spokojeno) s tím, jak s nimi jako s rodiči škola jedná. I zde se ale objevují i jednotlivá vyjádření nespokojenosti. Spokojenost s informováním rodičů ze strany školy víceméně odpovídá průměru všech škol (je mírně vyšší). Více než 90 % rodičů pozitivně hodnotí, že učitelky si dovedou najít čas na komunikaci s rodiči.

Obr. 9: Ukázka výstupu – odpovědi rodičů

Doporučujeme škole věnovat pozornost i volným výpovědím – vzkazům od rodičů, které blíže seznamují s pohledem rodičů na školu, s tím, co rodiče oceňují i s povahou jejich výhrad. Možnost připojit volnou výpověď nebo upřesňující komentáře využila více než třetina rodičů, což svědčí o poměrně velkém zájmu.

Mezi nejčastější podněty ohledně zázemí a vybavení školy patřily poznámky k prostorám pro pobyt venku (dvoreček), k prostorám pro relaxaci nebo pro družinu nebo pro pohyb (přístupnost tělocvičny...), zmíněno bylo i stínění nebo ochlazování prostor školy (žaluzie, klimatizace/rekuperace), kapacita stánu na kola, zvýšení bezpečnosti na komunikacích v blízkosti školy aj. Mezi přednostmi školy rodiče opakovaně zmiňovali komunitní nebo rodinnou atmosféru, dobrou komunikaci školy s rodiči, samostatnou jídelnu a kvalitu stravování, úroveň vnitřních prostor a aktivity školy (zvláště v posledním roce – rodičovské kavárny aj.). Podněty ke změnám se častěji týkaly způsobu výuky obecně nebo jednotlivých předmětů – šlo o větší provázanost předmětů a práci se smyslností učiva, slovní/formativní hodnocení nebo projekty napříč třídami; častější byly výhrady ke způsobu výuky angličtiny. Připomínky směřovaly i k práci se třídními kolektivy a s klimatem tříd, především o prevenci konfliktů a náznaků šikany mezi dětmi. Dílčí výhrady byly i ke komunikaci rodičů a školní družiny. Pozitivně byly zmiňovány také prvky výukových projektů, možnosti mimoškolních aktivit.

Také rodiče ve většině sledovaných ukazatelů vnímají školu v průměru pozitivněji, než je průměr sledovaných škol. Převažuje spokojenost s důležitými aspekty práce s dětmi na prvním stupni i s komunikací školy s rodiči. Méně často, ale poměrně konzistentně však zaznívají i kritické připomínky. Důležité téma je kvalita prostor pro pobyt venku, inovace ve výuce ve směru práce s motivací a smyslností učiva, kvalita výuky některých předmětů nebo organizace a komunikace ve školní družině. Pozitivně rodiče vnímají kroky školy ve směru k jejich většímu zapojení.